

Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark

Kommunebilde - Nome oktober 2025

Et grunnlag for dialog mellom Nome kommune og Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Innhold

Innledning

Fakta om kommunen

Fakta om kommunen

Kommunal organisasjon og ledelse

Bo- og arbeidsmarked

Statsforvalterens hovedbilde av kommunen

Statsforvalterens bilde av tjeneste- og forvaltningsområder

Barnehage

Barnevern

Folkehelsearbeid

Grunnskole

Helse- og omsorgstjenester

Kommunal planlegging

Kommunal økonomi

Landbruksforvaltning

Miljø og klima

Samfunnssikkerhet og beredskap

Sosialtjenesten

1. Innledning

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark søker kunnskapsbasert dialog med kommunene i fylket. Derfor legger kommunale planer, kommunestatistikk og kommunebilder, sammen med Statsforvalterens kommunesamtaler, viktige premisser for dialogen.

Et kommunebilde gjengir embetets «bilde» og inntrykk av kommunen, både av kommunen som helhet og av enkelttjenester og forvaltningsområder.

De blir utarbeidet i forbindelse med Statsforvalterens kommunesamtaler og danner grunnlaget for dialogen i disse møtene. Bildene kan bli justert i etterkant av møtene, basert på dialogen med kommunen.

Etter denne innledningen presenteres informasjon om den aktuelle kommunens geografi, befolkning, bo- og arbeidsmarked og den kommunale organisasjonen, i kapittel 2.

Kapitel 3 gjengir Statsforvalterens hovedbilde av kommunen med bakgrunn i vårt bilde av kommunens tjeneste- og forvaltningsområder. Dette er blant annet basert på analyser, statistikk, utførte tilsyn, eventuelle klagesaker og dialog med kommunen. Kapitlet oppsummerer også våre vurderinger gitt i kapittel 4 og lister temaer Statsforvalteren ønsker dialog om under Statsforvalterens kommunesamtale.

Kapittel 4 har følgende gjennomgående innhold og struktur i de temavise delkapitlene:

Fokusområder

Fokusområdene angir med utgangspunkt i overordnede statlige forventninger og politikk, og kjennskapet vårt til kommunen, hvilke områder som Statsforvalteren vil legge særlig vekt på i dialogen om de enkelte tjeneste- og forvaltningsområder.

Sentrale nøkkeltall

Under sentrale nøkkeltall gjengis relevant statistikk som gir et overordnet bilde av tjeneste- eller forvaltningsområdet sett opp mot fokusområdene eller området som helhet. Med mindre annet er oppgitt er nøkkeltallene hentet fra SSB.

Vurdering av området

Vurderingen av området gjengir Statsforvalterens inntrykk av tjeneste- eller forvaltningsområdet for kommunen som organisasjon, herunder:

- Relevant informasjon
- Styrker og muligheter
- Svakheter, utfordringer og sårbarheter
- Framtidsperspektivet

Det er benyttet trafikklys for å visualisere Statsforvalterens inntrykk av tjeneste- eller forvaltningsområdet som helhet. Trafikklysene gjengir vår vurdering med tanke på kvalitet, sårbarhet og bærekraft

per dags dato, og i hvilken grad det er indikasjoner på avvik eller risiko for avvik fra det som forventes i lov, forskrift og god faglig praksis. Vurderingen gjengis med fargene rød, gul og grønn for hhv. svak, middels eller god. Sammen med trafikklyset gis det en kort tekstlig oppsummering og begrunnelse.

Vurderingene er basert på tilgjengelige data per 10. oktober 2025.

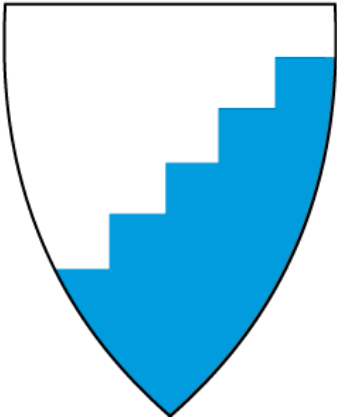
Sentrale tema

Sentrale tema er konkrete forhold som det vil være særlig aktuelt å følge opp i den sektorvise dialogen mellom kommunen og Statsforvalteren eller i kommunens eget utviklingsarbeid.

Det er ikke lagt opp til omfattende dialog om de enkelte oppfølgingspunktene i kapittel 4 under Statsforvalterens kommunesamtale, men enkelttema kan bli løftet inn i dagsordenen for møtet.

2. Fakta om kommunen

2.1 Fakta om kommunen

Kommunevåpenet (godkjent i 1989) er venstre-skrådelt av sølv og blått ved trappesnitt. Motivet illustrerer kanaliseringa av Bandak-Norsjøvassdraget.

Nome er en kommune i Telemark. Kommunen ble opprettet i 1964 ved sammenslåing av de tidligere Lunde og Holla kommuner, med unntak av Valebø sokn på den andre siden av Norsjø. Nome ligger sentralt i Telemark, omgitt av kommunene Drangedal, Kviteseid, Midt-Telemark og Skien. Kommunen omfatter området vest for den midtre delen av Norsjø, rundt nedre del av Vest-Telemarkvassdraget.

Natur

Langs vassdragene finnes marin leire og sand opp til cirka 150 meter over havet, for det meste oppdyrket. Ellers danner grunnfjellet et småkupert åslandskap som stiger til 600–700 meter over havet mot vest.

Fensfeltet sørøst for Ulefoss har en særegen geologi med blant annet jernmalm og søvitt (oppkalt etter gården Søve), som inneholder niob, et metall som brukes i stållegeringer. I Søve Gruver ble det utvunnet niobkonsentrat i perioden 1953–1965. Det er stor interesse knyttet til forekomsten av sjeldne jordarter i Fensfeltet.

Sju prosent av kommunens areal er vernet som naturreservat. Det største er Mørkvassjuvet naturreservat sør for Flåvatn.

Befolkning og bosetting

Bosettingen følger hovedsakelig vassdraget vestover fra Norsjø. Her ligger de to tettstedene Ulefoss og Bjervamoen (Lunde). Folketallet var stabilt frem til rundt 1980, men har siden gått ned. I tiårsperioden 2015–2024 gikk folketallet tilbake med 1,4 prosent, mot en økning på 3,0 prosent i Telemark fylke.

Næringsliv

Nome er en stor jord- og skogbrukskommune. Bare Skien har større jordbruks- og kornareal blant kommunene i Telemark.

Jordbruksarealet i Nome er cirka 27 000 dekar, omtrent likt fordelt mellom gras og korn. Skogavvirkningen var i gjennomsnitt 36 000 kubikkmeter årlig i femårsperioden 2017–2021. Litt over halyparten var gran, resten furu.

Skogen og vannkraften la tidlig grunnlaget for industrien på Ulefoss. De to største industribedriftene, Ulefos Jernværk og Aall Ulefos, har hatt stor innflytelse på utviklingen. De har utspring i gamle gods

med tilhørende herregårder (Holla og Ulefos). Det ble brutt jernmalm for Ulefos Jernværk i Fen-gruvene fra 1652 til 1926. Jernverket er Nordens største produsent av gategods. Ulefos Brug AS er en av Norges ledende produsenter av brannklassifiserte dører, porter, vinduer og veggpartier.

Nome er kommunen med åttende størst vannkraftproduksjon i Telemark, og er en middels stor kraftkommune på landsbasis. De fem vannkraftverkene i kommunen produserer til sammen 438 gigawattimer i året (gjennomsnitt 1993–2020). Det største kraftverket er Vrangfoss (i drift fra 1962), som står for omtrent halvparten av vannkraftproduksjonen. Andre store kraftverk er Hogga (1987) og Eidsfoss (1964). Norsjøkraft er hovedeier av omtrent to tredjedeler av vannkraftproduksjonen i kommunen. Nest største eier er Statkraft Energi med omtrent en femtedel.

16 prosent av arbeidsplassene i kommunen er i industrien (2021), mot 8 prosent i landet samlet sett. I 2023 hadde Nome en netto utpendling på 830 personer, tilsvarende 27 prosent av arbeidsstyrken.

Lokalavisen Kanalen utkommer på Ulefoss én dag i uken.

Kilde: Store norske leksikon

2.2 Kommunal organisasjon og ledelse

Ordfører	Linda Thorstensen, Arbeiderpartiet	Varaordfører	Stig Halfdan Kjeldal, Høyre
Politisk organisering	Formannskap og to hovedutvalg	Kommunestyrets sammensetning	Arbeiderpartiet: 7 Senterpartiet: 5 Høyre: 3 Fremskrittspartiet: 3 Miljøpartiet De Grønne: 1 Norgesdemokratene: 1 Sosialistisk Venstreparti: 1
Valgdeltakelse	Kommunevalget 2023: 60,2%	Kommunedirektør	Rune Engehult
Ansatte	720 (2024)	Interkommunale samarbeid	16

2.3

Ved inngangen til 2025 var det registrert 6 558 innbyggere i kommunen, en økning på 19 siden forrige årsskifte. Dette til tross for et såkalt «fødselsunderskudd» på 34 personer i løpet av 2024. De siste fem årene er folketallet økt med 43.

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre utgjør 16,8 prosent av innbyggerne i kommunen.

SSBs befolkningsframskrivning viser et forventet innbyggertall på 6 572 i 2030 og 6 588 i 2050. Forsørgerbrøken for eldre (antallet 20-66 år relativt til antallet over 66 år) var 2,80 ved inngangen til 2024, og forventes å falle til 2,38 i 2030 og videre til 1,78 i 2050. Tilsvarende tall for landet er hhv. 3,70; 3,33 og 2,41.

Innbyggere (antall) Kilde: SSB	Nome 6 558	Hele landet med Oslo 5 594 340
Fødte i løpet av året (antall) Kilde: SSB	Nome 45	Hele landet med Oslo 54 013
Netto innflytting (antall) Kilde: SSB	Nome 56	Hele landet med Oslo 34 083
Andel med innvandrerbakgrunn (prosent) Kilde: SSB	Nome 16,8%	Hele landet med Oslo 21,4%
Andel uføretrygda 18-66 år (prosent) Kilde: SSB	Nome 16,6%	Hele landet med Oslo 10,3%

2.4 Bo- og arbeidsmarked

Nome utgjør, etter Transportøkonomisk institutts inndeling, et felles bo- og arbeidsmarked sammen med Porsgrunn, Skien, Siljan, Bamble og Drangedal kommuner.

I fjerde kvartal 2024 var det 3 056 sysselsatte personer bosatt i kommunen. 1 478 av disse pendlet ut av kommunen. Av disse igjen pendlet flest til Midt-Telemark (473 personer), Skien (3976 personer) og Porsgrunn (160 personer). 649 personer pendlet inn til kommunen. 238 av disse bor i Midt-Telemark, 205 i Skien og 49 i Porsgrunn.

Sysselsatte i privat sektor og offentlig eide foretak utgjorde 55 prosent av sysselsatte med arbeidssted i kommunen i 2024. Landsgjennomsnittet var 68 prosent.

27 prosent av kommunens innbyggere over 16 år har høyere utdanning – altså utover videregående skole. Ytterligere 43 prosent av fullført videregående skole, mens 26 prosent har utdanning på grunnskolenivå. I tillegg har 3,8 prosent fagskoleutdanning.

3. Statsforvalterens hovedbilde av kommunen

3.1 Samlet vurdering av område

Svake områder		1
Kommunal økonomi		
Middels områder		4
Barnehage	Miljø og klima	
Helse- og omsorgstjenester	Samfunnssikkerhet og beredskap	
Gode områder		6
Barnevern	Kommunal planlegging	
Folkehelsearbeid	Landbruksforvaltning	
Grunnskole	Sosialtjenesten	
Ikke vurderte områder		0

Alle områder har nok informasjon til å bli vurdert.

3.2 Samlet vurdering av kommunen

Relevant faktainformasjon

Kommunens utgiftskorrigerte frie inntekter per innbygger, inkl. eiendomsskatt salg av konsesjonskraft, var 99,7 prosent av landsgjennomsnittet i 2024.

Nome kommune har 621 elever (pr. 1.10.2025), fordelt på to kommunale grunnskoler. Det er seks kommunale og ingen private barnehager i Nome. Det er 261 barn i barnehagene, hvorav 19,2 % er minoritetsspråklige barn. Kommunen har PP-tjeneste sammen med Seljord og Midt-Telemark kommune (Midtre-Telemark PPT). Midt-Telemark kommune har vertskommuneansvaret.

Nome er en del av et interkommunalt barnevernssamarbeid sammen med Midt-Telemark kommune. Midt-Telemark har vertskommuneansvaret.

Kommunen har felles legevakt med Drangedal, Siljan og Skien. Skien er vertskommune. Nome har hatt felles kommuneoverlege med Midt-Telemark i flere år. Ny kommuneoverlege for bare Nome ble ansatt i april 2025.

Nome etablerte tjenestekontor i 2024.

Sosiale tjenester i Nome kommune er en del av Nav Midt-Telemark og Nome.

Kommunen har laget et oversiktsdokument der de viktigste folkehelseutfordringene er listet opp, og skal delta i Systematikkløftet, som er en satsning fra Telemark Fylkeskommune for å heve kvaliteten på det systematiske folkehelsearbeidet i kommunen.

Ny vei mellom Ulefoss og Lunde er et viktig tiltak for år redusere beredskapsmessig sårbarhet.

Telemarkskanalen er viktig både som attraksjon og infrastruktur.

På grunn av det store, sjeldne og internasjonalt viktige Fensfeltet, er Nome kommune i en spesielt krevende situasjon når det gjelder den videre samfunnsutviklingen. Tiltaket er enormt sammenliknet med kommunens størrelse og dens ressurser. Kommunen skal ha honnør for å håndtere et komplisert tema på en svært god måte.

Produksjonen av korn og grovfôr dyrkes på omtrent 97 prosent av jordbruksarealene i kommunen, og fordeler seg omtrent 50/50.

Styrker og muligheter

Kommunen har inntekter fra både eiendomsskatt, salg av konsesjonskraft og utbytte fra eierskap i kraftselskaper. Dette utgjør et viktig bidrag for kommunen.

Kommunen er med på kompetanseutvikling gjennom Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis, og i desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skolen. Begge skolene i kommunen oppfyller lærernormen.

Alle barnehagene i kommunen oppfyller pedagog- og grunnbemanningsnorm.

Barnevernstjenesten i Nome og Midt-Telemark inngår i læringsnettverk sammen med Barnevernssamarbeidet i Vest-Telemark og barnevernstjenesten i Øvre Telemark.

Kommunen synes å ha et godt planverk på helse- og omsorgsfeltet, selv om det er flere planer som ikke er blitt rullert. Særlig positivt er det at det foreligger en nylig utarbeidet strategisk plan for rekruttere og beholde helsepersonell. Nome har nylig utarbeidet tildelingskriterier for helse- og omsorgstjenester som skal gi innbyggerne god oversikt over tilbud og vilkår for de ulike tjenestene.

Ved å være en del av et interkommunalt samarbeid om de sosiale tjenestene i Nav, får kommunen tilgang til økt kompetanse og blir mindre sårbar.

Nærheten til storbyområdet Grenland, med sine ressurser, er en styrke for beredskapen.

Kommunen har et oppdatert overordnet planverk. Kommunesamfunnet har blitt godt involvert i den pågående prosessen om Fensfeltet. Det er et viktig utgangspunkt når de vanskelige diskusjonene, avveiningene og beslutningene skal treffes fremover.

Nome er en betydelig jord- og skogbrukskommune og er blant de kommunene i Telemark med høyest jordbruksareal i drift. Dette gir et godt grunnlag for både plante- og husdyrproduksjon inn i framtida.

Svakheter og utfordringer

Driftsresultatene i 2023 og 2024 var svært svake, etter noen år med positive driftsresultater. Det medførte at disposisjonsfondet ble betydelig redusert. Dette, i tillegg til en urovekkende svak likviditet, viser et tydelig og øyeblikkelig behov for omstilling av driften for å unngå at disposisjonsfondet blir borte.

Vi ser at kommunen har svake resultater på nasjonale prøver i lesing og regning, spesielt på 5. trinn. Det er ofte stor variasjon mellom de to skolene. En av skolene har ganske høye mobbetall i Elevundersøkelsen (7. trinn).

Statsforvalteren gjennomførte tilsyn med Nome kommune som barnehagemyndighet i 2025. Tilsynet med tema spesialpedagogisk hjelp og internkontroll avdekket brudd på regelverket. Dette tilsynet er ikke lukket ennå.

Barnevernstjenesten har hatt en økning i meldinger og undersøkelser første halvår 2025 sammenlignet med siste halvår 2024. Det betyr et økt press på tjenesten.

Nome kommune har mangelfull oppdatering av beredskapsplanverket innenfor helse- og omsorg, samt smittevern, og planverket er mangelfullt samordnet med øvrig beredskapsplanverk. Kommunens legetjeneste kommer litt dårligere ut på sentrale kvalitetsindikatorer for fastlegetjenesten, sammenliknet med landsgjennomsnittet. Nome ser ikke ut til å ha knyttet til seg psykolog, slik loven krever.

Nome kommune har en større andel (14 prosent) av barn som lever i familier i vedvarende lavinntekt enn landet for øvrig (9,9 prosent).

Kommunen beskriver selv at den største folkehelseutfordringen i kommunen er sosial ulikhet i helse, og at denne ulikheten ser ut til å øke.

Naturfare, i form av flom, kvikkleire, jord- og flomskred, utgjør en beredskapsmessig utfordring for kommunen.

Kommunen har stor variasjon i topografi, lokalklima og jordsmonn, hvilket danner grunnlag for et stort mangfold av naturmiljøer. Kunnskapen om naturmangfold er svak. Svært lite av kommunens landarealer er kartlagt, eller kartleggingen er svært gammel. Det kan skape utfordringer i arealforvaltningen.

Drikkevannskilden Norsjø må særlig ivaretas.

Andelen byggesaker som blir innvilget etter dispensasjon er økende, og vi forventer at antall dispensasjoner går ned etter vedtatt ny arealdel.

Utfordringene for landbruket i kommunen er press på jordbruksareal til utbygging (jordvern).

Framtidsbildet - bærekraft og handlingsrom

Vi vil understreke behovet for å følge endringer i befolkning, demografi og rammevilkår nøye for å kunne sette i verk nødvendige tiltak i tide, og således oppnå bærekraft i driftsøkonomien.

Skoleeier bør følge opp og analysere resultatene fra nasjonale prøver.

Fra 2021 er det lovkrav at alle ansatte skal jobbe med det psykososiale barnehagemiljøet (nytt kap. VIII i barnehageloven). Her har kommunen både ansvar til å veilede den enkelte barnehageeier, men også behandle klager og føre tilsyn med den enkelte barnehageeier. Det er viktig at kommunen påser regelmessig at barnehageeier følger regler i kapittel VIII og rammeplanen.

Kommunen må sikre at barn og familier får riktig hjelp til riktig tid, og at de har en tiltaksvifte innen barnevernet som er tilpasset barn og familiers ulike behov.

Kommunen må knytte til seg psykolog, enten direkte, eller via et samarbeid med andre kommuner.

Vi vil oppfordre kommunen til å benytte seg av muligheten som ligger i de tilskuddsordningene som Statsforvalteren forvalter for å implementere statlige føringer, styrke tjenestene og drive kompetanseutvikling, spesielt på rus- og psykisk helseområdet.

Prosjektet Språkstøtte i arbeidslivet, som startet i november 2024, vil over tid kunne bidra til at flere barnefamilier kan komme ut av vedvarende lavinntekt, ved at foreldre kommer over i jobb.

Det blir viktig å opprettholde den tette dialogen om arealforvaltningen rundt Fensfeltet fremover.

Utviklingen av Fensfeltet blir også viktig med tanke på beredskapsutfordringer i etablerings- og driftsfasen.

Kommunen oppfordres til å jobbe aktivt for bekjempelse av fremmede arter, særlig tatt i betraktning potensialet for viktig natur. Det er nevnt som tema i kommunedelplan for klima, samfunnssikkerhet, miljø og naturmangfold, og her bør kommunen følge opp med gjennomføring av tiltak.

Telemark fylkeskommune utarbeider nå en ny strategi for landbruket i Telemark som kan gi nye verktøy, midler og samarbeid for utvikling av landbruket i Nome.

3.3 Dialogtema

Kommunens rolle som samfunnsutvikler

- 1 Hvordan vil kommunen jobbe for å få ned antallet dispensasjoner i plansaker?
- 2 Hvordan vil kommunen jobbe for å implementere temaene fra kommunedelplanen for klima, samfunnssikkerhet, miljø og naturmangfold, blant annet med tanke på å hindre spredning av fremmede arter?

Kommunens rolle som tjenesteyter

- 1 Hvordan jobber kommunen for å møte virkningene av demografiutviklingen på behovet for helse- og omsorgstjenester?
- 2 Hvordan jobber kommunen med å analysere og følge opp resultatene på nasjonale prøver?
- 3 Hvordan jobber kommunen med å lukke tilsynet med tema spesialpedagogisk hjelp og internkontroll i barnehagene?

Styring og forvaltning av kommunen

- 1 Hvordan vil kommunen tilpasse driftsutgiftene til inntektene for å sikre det økonomiske handlingsrommet - og dermed finansieringen av tjenestene i framtida - når demografiutgiftene er ventet å øke?

4. Statsforvalterens bilde av tjeneste- og forvaltningsområder

4.1 Barnehage

Middels

Statsforvalteren vurderer, basert på tilgjengelig informasjon og kjennskap til området, at det er moderat fare for svikt.

Bakgrunnen for dette er blant annet at:

- Tilsynet i 2025 med tema spesialpedagogisk hjelp og internkontroll avdekket brudd på regelverket. Dette tilsynet er ikke lukket ennå.
- Kommunen ikke har organisert oppgavene den har som barnehagemyndighet adskilt fra oppgavene den har som barnehageeier, jf. barnehageloven § 11

4.1.1 Fokusområder

Alle barn skal ha et godt og inkluderende leke- og læringsmiljø
Alle barn skal ha god tilgang til relevante tilbud av høy kvalitet, der barna får utforske, leke, lære, mestre og oppleve å bli sett
Barn som har behov for det, får hjelp tidlig slik at alle får utviklet sitt potensial
De ansatte i kunnskapssektoren har høy kompetanse
Forutsigbare rammevilkår som medvirker til mangfold og likeverd i barnehagesektoren

4.1.2 CRPD (UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities) - PROSJEKT

Kultur- og likestillingsdepartementet har initiert et CRPD-prosjekt i perioden 2023-2026, hvor Statsforvalteren skal gi opplæring i konvensjonsrettighetene og hvordan gjennomføre dem i kommunene. Prosjektet har høy politisk prioritet, fordi vi i dag vet at mennesker med nedsatt funksjonsevne ikke er likestilte på mange samfunnsområder.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark deltar i dette prosjektet og vi har startet opp samarbeidet med kommunene vinteren 2024. Det er i den forbindelse etablert et samarbeid med kontaktpersoner i alle kommunene.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark vil sammen med Bufdir gi kommunene opplæring i CRPD, og hvordan konvensjonen kan gjennomføres lokalt ved hjelp av opplæringsmateriell. Vi vil veilede kommunene i hvordan de kan jobbe for å realisere CRPD i sin generelle virksomhet innenfor ulike sektorer gjennom tilbakemeldinger og vedtak, samt i det kommunale planverket.

Målet med prosjektet er blant annet at:

- Personer med funksjonsnedsettelse blir likestilt med andre innbyggere i kommunen.
- De som jobber i kommunen, får økt kunnskap om det konkrete innholdet i CRPD og hvilken betydning konvensjonen har for kommunens arbeid.

- CRPD blir en del av saksbehandlingen og de vurderingene som gjøres i kommunen.

I Nome kommune er det etablert en kontaktperson for dette arbeidet.

4.1.3 Sentrale nøkkeltall

Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent) Kilde: SSB	2020 94,6%	2021 93%	2022 94,4%	2023 93,5%	2024 93,2%	Hele landet med Oslo 94,3%
Antall barn per ansatt, Bemanningstetthet Kilde: Udir	2020 5,2	2021 5,5	2022 5,3	2023 5,1	2024 5,5	Hele landet med Oslo 5,7
Variabler Barnehagestr: Alle Barnehagestørrelser Eierform: Alle Eierformer						
Oppfyller pedagognormen (andel), Pedagognormen Kilde: Udir	2020 83,3	2021 100	2022 100	2023 100	2024 100	Hele landet med Oslo 65
Variabler Eierform: Alle Eierformer						
Oppfyller pedagognormen med disp (antall) Kilde: Udir	2020 0	2021 0	2022 0	2023 0	2024 0	Hele landet med Oslo 1 323
Variabler Eierform: Alle Eierformer						

4.1.4 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

Antall barnehager: Seks kommunale barnehager, ingen private. 261 barn, hvorav 19,2 % er minoritetsspråklige barn. Nome er en mottakskommune, og det går en del barn fra mottaket i de ordinære barnehagene i kommunen.

Bemannings:

- Barn per ansatt: 5,1. Oppfyller bemanningsnorm
- Barn per barnehagelærer: 9,8. Oppfyller pedagognorm, ingen dispensasjoner registrert per 15.12.2024
- Andel menn: 0 % i styreroller og 1,2 % i grunnbemanning
- Utdanningsbakgrunn: barnehagelærer: 52 %, barne- og ungdomsarbeider: 27,3 % og annen bakgrunn: 15,7 %

Foreldreundersøkelsen: Nome-barnehagene gjennomfører jevnlig foreldreundersøkelser og bruker resultatene aktivt i kvalitetsarbeidet. Områder som vurderes: Trivsel, samarbeid, informasjon, medvirkning m.m. Snittscore: 4,5 av 5.

Styrker og muligheter

Alle barnehagene i kommunen oppfyller pedagog- og grunnbemanningsnorm. Ingen dispensasjoner.

Nome kommune er med i Kompetanseløftet og i Regional ordning for kompetanseutvikling på barnehageområdet.

Statsforvalteren har ikke mottatt noen klager på barnehageområdet fra foreldrene/barnehageeiere i kommunen.

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Statsforvalteren fører tilsyn med at kommunen som barnehagemyndighet oppfyller sine plikter etter barnehageloven. Kommunene blir valgt ut etter en risiko- og sårbarhetsvurdering. Statsforvalteren gjennomførte tilsyn med Nome kommune som barnehagemyndighet i 2025. Tema for tilsynet var spesialpedagogisk hjelp og internkontroll.

I tilsynet fant vi ut at kommunen

- ikke sikrer tilstrekkelig opplysning før vedtak fattes
- ikke fatter vedtak uten ugrunnet opphold
- ikke fatter vedtak i tråd med regelverket
- igangsetter hjelp fra vedtaksdato, men hjelpen gis ikke i samsvar med vedtaket

Barn med særskilte behov har rett til spesialpedagogisk hjelp for å få et likeverdig barnehage tilbud. Riktig hjelp tidlig fremmer også utvikling og forebygger senere utfordringer. Videre styrker tidlig hjelp barnets deltakelse i fellesskapet og trivsel. Kommunen må sikre at vedtak fattes og følges opp i tråd med barnehageloven.

I tillegg ser vi at Nome kommune ikke har organisert oppgavene den har som barnehagemyndighet adskilt fra oppgavene den har som barnehageeier, jf. barnehageloven § 11.

Framtidsperspektivet

Fra 2021 er det lovkrav at alle ansatte skal jobbe med det psykososiale barnehagemiljøet (nytt kap. VIII i barnehageloven). Her har kommunen både ansvar til å veilede den enkelte barnehageeier, men også behandle klager og føre tilsyn med den enkelte barnehageeier.

I rammeplanen står det at barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Å starte i barnehagen er en stor overgang for mange barn. Rammeplanen sier at barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.

De ansatte må bistå barna med å bli fortrolige med den nye, sosiale konteksten. Det er viktig at personalet legger stor vekt på å bygge gode relasjoner til hvert barn. De voksne må se den enkelte, og de må være tålmodige med alle. Små barn har behov for forutsigbarhet, stabilitet, beskyttelse og trygghet i nær relasjon til andre. Derfor trenger barna varm, sensitiv og stimulerende omsorg fra de ansatte i barnehagen.

Det er viktig at kommunen påser regelmessig at barnehageeier følger regler i kapittel VIII og rammeplanen.

4.1.5 Sentrale tema

1

Nome kommune må organisere oppgavene den har som barnehagemyndighet adskilt fra oppgavene den har som barnehageeier når dette er egnet til å ivareta tilliten til kommunens upartiskhet som barnehagemyndighet.

2

Nome kommune må veilede og påse barnehageeierens arbeid med det psykososiale barnehagemiljøet (nytt kap. VIII i barnehageloven) .

4.2 Barnevern

God

Barnevern er i seg selv et område der det kan være fare for svikt på grunn av kompleksiteten i sakene.

Vi har tidligere vært bekymret for ustabil bemanning og høyt sykefravær. Mangel på arbeidskraft øker risikoen for svikt. Fra tilstandsrapport fra 2024 kommer det frem at det er en liten nedgang på sykefravær og at det jobbes aktivt i et prosjekt "Tett på" for å forebygge sykefravær. Det kommer også frem at senhøsten 2024 kom flere ansatte tilbake i jobb etter permisjon.

Utfra den foreliggende informasjon vi har om barnevernstjenesten i Nome og Midt-Telemark vurderer vi den som god.

4.2.1 Fokusområder

Barneverntjenesten må sikre dokumentasjon av forsvarlige barneverfaglige og juridiske vurderinger
Barneverntjenesten må følge opp føringer gitt i EMD-dommer og høyesterettsavgjørelser
Barnevernstjenesten må ha fokus på å plassere i barn og familier i nære nettverk
Barnevernstjenesten må jevnlig evaluere hjelpetiltak og gjøre nødvendige endringer dersom igangsatte hjelpetiltak ikke gir ønsket måloppnåelse
Barnevernstjenesten må samarbeide med helsetjenesten for å implementere nasjonalt forløp for barnevern- kartlegging og utredning av psykisk, somatisk og seksuell helse, tannhelse og rus
Barnevernstjenesten må sikre at ansatte har tilstrekkelig forvaltningskompetanse og kunnskap om krav til innhold i vedtak

4.2.2 Sentrale nøkkeltall

Barn med melding ift. innbyggjarar 0-17 år (prosent) Kilde: SSB	2020 7,1%	2021 5,8%	2022 4,4%	2023 6,8%	2024 3,9%	Hele landet med Oslo 4,1%
Prosentdelen barn med undersøking ift. innbyggjarar 0-17 år (prosent) Kilde: SSB	2020 5,8%	2021 5,4%	2022 3,9%	2023 5,8%	2024 3,2%	Hele landet med Oslo 4%
Undersøkingar med handsamingstid innan 3 månader (prosent) Kilde: SSB	2020 89%	2021 100%	2022 93%	2023 93%	2024 93%	Hele landet med Oslo 83%
Andel av fosterhjemstiltak i familie og nære nettverk (andel) Kilde: Bufdir	2019 13	2020 16	2021 17	2022 12	2023 14	Hele landet med Oslo 12

Barn i fosterhjem som ikke har fått oppfølging i tråd med lovkrav (andel) Kilde: Bufdir	2018	2019	2020	2021	2022	Hele landet med Oslo
	13,79	0	0	5,26	0	7,5

4.2.3 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

Nome er en del av et interkommunalt samarbeid sammen med Midt-Telemark kommune. Midt-Telemark har vertskommuneansvaret.

Styrker og muligheter

Barnevernstjenesten i Nome og Midt-Telemark inngår i læringsnettverk sammen med Barnevernssamarbeidet i Vest-Telemark og barnevernstjenesten i Øvre Telemark. Læringsnettverket "Forpliktande samarbeid" ble etablert som en forberedelse til barnevernsreformen. Nettverket har som hovedmål å styrke fosterhjemsarbeidet og hindre utilsiktede flyttinger. I 2024 arrangerte samarbeidet blant annet en felles fosterhjemssamling for fosterhjemmene og barn. Statsforvalteren har i 2025 tildelt midler til å gjennomføre en ny samling.

Samarbeidet har opprettet et felles ressursteam som dekker områdene Vest-Telemark, Øvre Telemark og Nome og Midt-Telemark. Videre deltar også samarbeidet i utprøving av grunnmodell for hjelpetiltak.

Som et resultat av læringsnettverket har barnevernslederne i Nome og Midt-Telemark, Vest -Telemark og Øvre Telemark etablert et felles ledernettnetk.

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Barnevernstjenesten har hatt en økning i meldinger og undersøkelser første halvår 2025 sammenlignet med siste halvår 2024. Det betyr et økt press på tjenesten.

Framtidsperspektivet

Kommunen må sikre at det foretas jevnlige vurderinger av gjenforeningsprinsippet.

Fokus på å rekruttere og plassere barn i familie og nære nettverk.

Kommunen må sikre at barn og familier får riktig hjelp til riktig tid, og at de har en tiltaksvifte som er tilpasset barn og familiers ulike behov.

4.2.4 Sentrale tema

- 1Kommunen må sikre et samordnet tjenestetilbud til barn og unge og ha en plan for det forebyggende arbeidet jf. lov om barnevernstjenester § 15-1
- 2Barneverntjenesten må sikre kompetanse og kapasitet til å utføre oppgavene på fosterhjemsområdet og tiltaksutvikling
- 3Barnevernstjenesten skal minst en gang i året legge frem en tilstandsrapport for kommunestyret jf. lov om barnevernstjenester § 15-3 tredje ledd

4.3 Folkehelsearbeid

God

Kommunen gis vurderingen god når det gjelder kommunens systematisk folkehelsearbeid. Kommunen har et oversiktsdokument for folkehelsen (2024), og har identifisert de viktigste hovedutfordringene. I samfunnsplanen går det frem at kommunen har ambisjoner om å være en foregangskommune for arbeid med folkehelse. Det går videre frem at folkehelse skal gjenspeiles i det årlige handlingsprogrammet og budsjettet.

I følge oversiktsdokumentet er den største utfordringen kommunen står overfor sosial ulikhet i helse. Kommunen har videre en svært stor andel barn som vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt, har foreldre som mottar sosialhjelp, og foreldre som er eneforsørgere. Dette ligger betydelig høyere enn landsgjennomsnittet. Særlig bekymringsfullt er det at andel barn som lever i familier med lavinntekt og barn med barnevernstiltak øker.

4.3.1 Sentrale nøkkeltall

Folkehelseoversikt Kilde:	Ja - utarbeidet 5. juli 2024 og tar for seg områdene loven krever man skal omtale.					
Folkehelsekoordinator Kilde:	Ja					
Omtaler kommunen folkehelse på sine nettsider? Kilde:	Ja. Har en hovedside med undersider som Folkehelse - en oversikt, friskliv, kosthold og ernæring (lenke til Helsenorge) med mer. Undersidene ser ut til å være oppdatert.					
Overvekt og fedme , selvrapportert ved sesjon 1 Kilde: KHS	2017-2020	2018-2021	2019-2022	2020-2023	2021-2024	Hele landet med Oslo
	26,01	29,04	26,36	26,8	29,7	21,71
Fornøyd med helsa, ungdom Kilde: FHI	2020	2021	2022	2023	2024	Hele landet med Oslo
	-	64,63	-	-	70,96	66,35
Andel uføretrygda 18-66 år (prosent) Kilde: SSB	2020	2021	2022	2023	2024	Hele landet med Oslo
	15,6%	15,9%	16,2%	16%	16,6%	10,3%
Psykiske plager, ungdom Kilde: FHI	2020	2021	2022	2023	2024	Hele landet med Oslo
	-	22,87	-	-	13,45	15,28

4.3.2 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

Kommunen har laget et oversiktsdokument der de viktigste folkehelseutfordringene er listet opp. Nome har underskrevet avtale om å delta i Systematikkløftet, som er en satsning fra Telemark Fylkeskommune for å heve kvaliteten på det systematiske folkehelsearbeidet i kommunen. Kommunen har ikke tidligere vært en del av Program for folkehelsearbeid.

Kommunens samfunnsplan er oppdatert, og omtaler folkehelse.

Styrker og muligheter

Kommunen har ambisjoner om å være en foregangskommune innen folkehelsearbeid. Det er færre ungdom i Nome som rapporterer psykiske plager, enn i landet for øvrig. Ungdom er dessuten mer fornøyd med helsa enn i resten av Norge.

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Kommunen beskriver selv at den største folkehelseutfordringen i kommunen er sosial ulikhet i helse, og at denne ulikheten ser ut til å øke.

Kommunen har en økende andel eldre i befolkningen, og anslår at det vil være omlag dobbelt så mange innbyggere over 80 år i 2050, enn det var i 2024.

Framtidsperspektivet

Kommunen har ambisjoner om å bli en foregangskommune innen folkehelse, og vil jobbe for mer systematikk i folkehelsearbeidet.

4.4 Grunnskole

God

Statsforvalteren vurderer at driften av skolesektoren i Nome kommune er god.

Vi vil likevel rette oppmerksomhet mot en del svake resultater på nasjonale prøver.

En av skolene har høye mobbetall i Elevundersøkelsen (7. trinn).

4.4.1 Fokusområder

En opplæring som gir god læring, utvikling og dannelse
Trygt og godt skolemiljø
Likeverdige opplæringstilbud
Et godt lag rundt eleven

4.4.2 Sentrale nøkkeltall

Gjennomføring i videregående opplæring etter foreldrenes utdanningsnivå Kilde: FHI Variabler Foreldrenesutdanningsnivaa: Grunnskole	2017-2019	2018-2020	2019-2021	2020-2022	2021-2023	Hele landet med Oslo
	38,91	40,49	56,63	56,87	65,82	61,46

Gjennomføring i videregående opplæring etter foreldrenes utdanningsnivå Kilde: FHI Variabler Foreldrenesutdanningsnivaa: Totalt	2017-2019	2018-2020	2019-2021	2020-2022	2021-2023	Hele landet med Oslo
	79,54	79,61	78,57	77,81	79,45	81,2

Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent) Kilde: SSB	2020	2021	2022	2023	2024	Hele landet med Oslo
	10,2%	10%	11%	11,4%	10,4%	8%

Støtte fra lærerne Kilde: Udir Variabler Kjønn: Alle Kjønn Eierform: Offentlig Skole Årstrinn: 7. Årstrinn	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	Hele landet med Oslo
	4,5	4,3	-	4,2	4,2

Støtte fra lærerne

Kilde: Udir

2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	Hele landet med Oslo
4,3	4,2	4,1	4,1	3,9

Variabler

Årstrinn: 10. ÅrstrinnEierform: Offentlig Skole

Kjønn: Alle Kjønn

Mestringsnivå 1

Kilde: Udir

2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	Hele landet med Oslo
28,6%	14,9%	36,1%	25,4%	40%	27,2%

Variabler

Eierform: Alle EierformerÅrstrinn: 5. Årstrinn

Prøve: LesingKjønn: Alle Kjønn

Mestringsnivå 1

Kilde: Udir

2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	Hele landet med Oslo
40,3%	41,2%	35,8%	24,6%	39,1%	28,7%

Variabler

Prøve: RegningÅrstrinn: 5. Årstrinn

Kjønn: Alle KjønnEierform: Alle Eierformer

Mestringsnivå 1

Kilde: Udir

2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	Hele landet med Oslo
9,9%	8,3%	6,2%	11%	16,4%	11,7%

Variabler

Årstrinn: 8. ÅrstrinnKjønn: Alle Kjønn

Prøve: LesingEierform: Alle Eierformer

Mestringsnivå 1

Kilde: Udir

2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	Hele landet med Oslo
6,9%	10%	18,5%	8,7%	19,6%	14,4%

Variabler

Prøve: RegningEierform: Alle Eierformer

Kjønn: Alle KjønnÅrstrinn: 8. Årstrinn

Mestringsnivå 1

Kilde: Udir

2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	Hele landet med Oslo
14,5%	3%	7%	9,7%	5,6%	7%

Variabler

Prøve: Lesing		Årstrinn: 9. Årstrinn		Kjønn: Alle Kjønn		Eierform: Alle Eierformer	
Mestringsnivå 1		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	Hele landet med Oslo
Kilde: Udir		3,2%	3%	1,7%	3,3%	8,6%	8,2%
Variabler		Årstrinn: 9. Årstrinn		Eierform: Alle Eierformer		Kjønn: Alle Kjønn	
				Prøve: Regning			
Mobbing på skolen (prosent)		2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	Hele landet med Oslo	
Kilde: Udir		0%	-	-	5,3%	10,6%	
Variabler		Eierform: Alle Eierformer		Årstrinn: 10. Årstrinn		Kjønn: Alle Kjønn	
Mobbing på skolen (prosent)		2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	Hele landet med Oslo	
Kilde: Udir		-	8,3%	-	-	12,3%	
Variabler		Eierform: Alle Eierformer		Årstrinn: 7. Årstrinn		Kjønn: Alle Kjønn	
Grunnskolepoeng (skoleår)		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	Hele landet med Oslo
Kilde: Udir		43	43,8	42,3	42	39,9	0
Variabler		Eierform: Offentlig Skole					
Motivasjon		2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	Hele landet med Oslo	
Kilde: Udir		3,6	3,3	3,3	3,1	3,2	
Variabler		Kjønn: Alle Kjønn		Eierform: Offentlig Skole		Årstrinn: 10. Årstrinn	
Motivasjon		2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	Hele landet med Oslo	
Kilde: Udir		3,6	3,6	-	3,1	3,4	

Variabler

Eierform: Offentlig Skole

Årstrinn: 7. Årstrinn

Kjønn: Alle Kjønn

4.4.3 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

Nome kommune har 621 elever (pr. 1.10.2025), fordelt på to kommunale grunnskoler. Ca. 8,5 prosent av elevene mottar individuell tilrettelagt opplæring (tidl. spesialundervisning). Av de som mottar individuell tilrettelagt opplæring er nesten 70 prosent gutter.

I tillegg ligger det en Montessoriskole i kommunen.

Har PP-tjeneste sammen med Seljord og Midt-Telemark kommune (Midtre-Telemark PPT). Midt-Telemark kommune har vertskommuneansvaret.

Styrker og muligheter

Kommunen er med på kompetanseutvikling gjennom Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis, og i desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skolen. Samarbeider om kompetanseutvikling med Midt-Telemark kommune.

Begge skolene i kommunen oppfyller lærernormen.

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Vi ser at kommunen har svake resultater på nasjonale prøver i lesing og regning, spesielt på 5. trinn. Det er ofte stor variasjon mellom de to skolene.

En av skolene har ganske høye mobbetall i Elevundersøkelsen (7. trinn)

Vi gjennomførte tilsyn med spesialundervisning og internkontroll høsten 2024. Tilsynet konkludert med brudd på regelverket, men tilsynet er nå lukket.

Framtidsperspektivet

Skoleeier bør følge opp og analysere resultatene fra nasjonale prøver.

4.4.4 Sentrale tema

1

Kommunen bør analysere grunnen til at man har svake resultater på nasjonale prøver. Videre bør kommunen vurdere hva som kan gjøres for å forbedre disse resultatene.

4.5 Helse- og omsorgstjenester

Middels

Vi gir vurderingen middels på bakgrunn av identifisert risiko knyttet til den utfordrende kommuneøkonomien, i kombinasjon med den demografiske utviklingen og synkende aldersbæreevne.

Kommunen scorer også lavt på flere tjenesteområder og nasjonale kvalitetsindikatorer/Eldrebarometeret (eks. andel pasienter som er blitt vurdert av tannhelsepersonell eller av lege i sykehjem, og andelen som er blitt systematisk vurdert for risiko for underernæring).

Kommunen ser ikke ut til å ha knyttet til seg psykolog, slik loven krever.

Kommunens legetjeneste kommer litt lavt ut på en del kvalitetsindikatorer. Rekvirering av antibiotika og vanedannende medikamenter til eldre ligger også høyere enn snittet for landet. Vi ser positivt på at det er blitt færre innbyggere som står på liste uten fastlege, og at kommunen har lyktes med å rekruttere ny kommunoverlege.

Det trekkes også i riktig retning at kommunen fikk etablert et forvaltningskontor i 2024, og har utarbeidet tildelingskriterier for helse- og omsorgstjenester som er blitt politisk behandlet.

Tilsvarende er det positivt på at kommunen har utarbeidet flere planer på helse- og omsorgsfeltet, bl.a. en strategisk plan for å beholde og rekruttere personell, og at kommunen har iverksatt utviklingsprosjekter for å styrke hverdagsrehabilitering og forbedre arbeidshverdagen til ansatte.

4.5.1 Fokusområder

Kommen skal ha knyttet til seg psykolog.
Riktig rekvirering av antibiotika og vanedannende medisiner til eldre.

4.5.2 Sentrale nøkkeltall

Fysioterapitimer pr. uke pr. beboer i sykehjem (antall) Kilde: SSB	2020 0,3	2021 0,19	2022 0,2	2023 0,21	2024 0,2	Hele landet med Oslo 0,44
Ergoterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (khelse+omsorg) (årsverk) Kilde: SSB	2020 1,5 årsverk	2021 4,6 årsverk	2022 3,2 årsverk	2023 2,4 årsverk	2024 2,9 årsverk	Hele landet med Oslo 5 årsverk
Andel kommuner med psykologkompetanse via ansettelse, samarbeid eller kjøp (prosent) Kilde: SSB	2020 100%	2021 0%	2022 0%	2023 0%	2024 0%	Hele landet med Oslo 85%
Årsverk av personer med videreutdanning i rusarbeid per 10 000 innbyggere (helse og sosial) (antall) Kilde: SSB	2018 0	2019 0	2020 0	2021 0	2022 0	Hele landet med Oslo 3,2
Andel kommuner der innbyggerne har tilgang til frisklivssentral	2020	2021	2022	2023	2024	

(prosent) Kilde: SSB	100%	100%	100%	100%	0%	Hele landet med Oslo
Aldersbæreevne - Antall personer 16-66 år som andel av antall personer 67 år og over (andel) Kilde: Datavarehus	2021 3,15	2022 3,09	2023 3,09	2024 3,03	2025 2,95	68% Hele landet med Oslo 3,93
Andel langtidsbeboere 31.12 vurdert av lege siste år (prosent) Kilde: SSB	2020 50%	2021 39,1%	2022 54,1%	2023 65,6%	2024 66,1%	Hele landet med Oslo 69,2%
Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk) Kilde: SSB	2020 11,7 årsverk	2021 11,5 årsverk	2022 11,4 årsverk	2023 10,4 årsverk	2024 10,4 årsverk	Hele landet med Oslo 9,6 årsverk
Institusjon - rehabiliteringsplasser (antall) Kilde: SSB	2020 14	2021 14	2022 14	2023 14	2024 14	Hele landet med Oslo 2 325
Andel innbyggere 67-79 år med dagaktivitetstilbud (prosent) Kilde: SSB	2020 1,27%	2021 1,59%	2022 1,78%	2023 1,22%	2024 1,09%	Hele landet med Oslo 0,72%
Avtalte årsverk av psykologer innen kommunale helse- og omsorgstjenester per 10 000 innbyggere (årsverk) Kilde: SSB	2020 -	2021 -	2022 -	2023 -	2024 -	Hele landet med Oslo 1,1 årsverk

4.5.3 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

Helse- og omsorg har ca. 400 ansatte, og er delt inn i fire virksomhetsområder; Bo- og miljøtjenesten, Helse, Hjemmetjenester og Institusjon.

Kommunen etablerte tjenestekontor i 2024. Har etablert ØHD-plass ved Nome sykehjem fra 01.01.25.

Kommunen har felles legevakt med Skien. Skien er vertskommune. Nome har hatt felles kommuneoverlege med Midt-Telemark i flere år. Ny kommuneoverlege for bare Nome ble ansatt i april 2025.

Styrker og muligheter

Nome har et tjenesteutviklingsprosjekt på gang som retter seg mot å fremme mer hjemmerehabilitering.

Antall ledige listeplasser hos kommunens fastlege overstiger antall pasienter på venteliste. Pasientenes bytterett vurderes derfor å være innfridd.

Kommunen synes å ha et godt planverk på helse- og omsorgsfeltet, selv om det er flere planer som ikke er blitt rullert. Særlig positivt er det at det foreligger en nylig utarbeidet strategisk plan for rekruttere og beholde helsepersonell.

Kommunen har nylig utarbeidet tildelingskriterier for helse- og omsorgstjenester som skal gi innbyggerne god oversikt over tilbud og vilkår for de ulike tjenestene.

78,0 prosent av årsverkene i helse- og omsorgstjenestene er utført av ansatte med helsefaglig utdanning. Dette er over landsgjennomsnittet som er 72,7 prosent.

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Kommunen ser ikke ut til å ha knyttet til seg psykolog, slik loven krever.

Kommunens legetjeneste kommer litt dårligere ut på sentrale kvalitetsindikatorer for fastlegetjenesten, sammenliknet med landsgjennomsnittet. Dette gjelder særlig opplevd tilgjengelighet for innbyggerne generelt, og særlig på sykehjem. Rekvirering av vanedannende medikamenter til eldre og rekvirering av antibiotika ligger over landsgjennomsnittet.

Andel sykehjemsbeboere vurdert av tannhelsepersonell siste 12 måneder er 39,7 prosent. Landsgjennomsnittet er 48,1 prosent.

Andel brukere av helsetjenester i hjemmet som er vurdert for risiko for underernæring i løpet av siste 12 måneder er kun 17 prosent. Landsgjennomsnittet er 28,9 prosent.

Det kommer ikke frem av Eldrebarometeret at kommunen har gjennomført brukerundersøkelser til beboere i institusjon eller for mottakere av hjemmetjenestene de siste tre årene.

Nome har ikke søkt om tilskuddsmidler fra de tre ulike tilskuddsordningene som Statsforvalteren forvalter på rus og psykisk helsefeltet for barn, unge og voksne, de siste to årene.

Nome kommune har mangelfull oppdatering av beredskapsplanverket innenfor helse- og omsorg, samt smittevern, og planverket er mangelfullt samordnet med øvrig beredskapsplanverk.

Framtidsperspektivet

Kommunen må knytte til seg psykolog, enten direkte, eller via et samarbeid med andre kommuner.

Kommunen bør fokusere på riktig rekvirering av vanedannende medikamenter og antibiotika i legetjenesten.

Vi vil oppfordre kommunen til å benytte seg av muligheten som ligger i de tilskuddsordningene som Statsforvalteren forvalter for å implementere statlige føringer, styrke tjenestene og drive kompetanseutvikling, spesielt på rus- og psykisk helse-området.

4.5.4 Sentrale tema

1

Det er et lovkrav at kommunen skal ha knyttet til seg psykolog. Det fremkommer ikke fra kommunens nettsider eller fra tilgjengelig statistikk at kommunen har psykolog i tjenestene.

2

Analysere hva som er årsaken til at fastlegene i kommunen har en høyere rekvirering av antibiotika og vanedannende legemidler til eldre enn hva som er snittet for landet, og vurdere behovet for å iverksette tiltak.

3

Nome bør vurdere å oppdatere planverk for helseberedskap og smittervern, og å samordne dette med øvrig beredskapsplanverk.

4.6 Kommunal planlegging

God

Statsforvalteren opplever at Nome jobber godt med tema kommunal planlegging, til tross for at kommunen er relativt liten og har dertil begrensede ressurser på arealplanfeltet. Det trekkes opp at kommunens overordnede planverk er oppdatert. Arbeidet med Fensfeltet er særlig utfordrende, men vi erfarer at kommunen har svært god styring på prosessen, inkludert arealavklaringene.

4.6.1 Fokusområder

Naturmangfoldet i kommunen er dårlig kartlagt. Det krever særskilt oppmerksomhet fra kommunens side i arealforvaltningen.
Antall dispensasjoner økte til over landsgjennomsnittet i 2023. Vi er usikre på årsaken. Det er viktig at kommunen er oppmerksom på situasjonen og at dispensasjoner sendes oss for uttalelse.

4.6.2 Sentrale nøkkeltall

Hvilket år ble gjeldende planstrategi vedtatt? (år) Kilde: SSB	2020 2 017	2021 2 021	2022 2 021	2023 2 021	2024 2 021	Hele landet med Oslo 2 023
Hvilket år ble kommuneplanens samfunnsdel vedtatt? (år) Kilde: SSB	2020 2 019	2021 2 019	2022 2 019	2023 2 019	2024 2 019	Hele landet med Oslo 2 020
Hvilket år ble kommuneplanens arealdel vedtatt? (år) Kilde: SSB	2020 2 009	2021 2 021	2022 2 021	2023 2 021	2024 2 021	Hele landet med Oslo 2 016
Kommunen har oppdatert klima- og energiplan Kilde: Manuell	Kommunedelplan for klima, samfunnssikkerhet, miljø og naturmangfold 2022-2030. Vedtatt 09.11.21.					
Antall fritidsbygninger per km² Kilde: SSB	2021 0,91	2022 0,92	2023 0,92	2024 0,92	2025 0,93	Hele landet med Oslo 1,48
Antall fritidsbygninger Kilde: SSB	2021 351	2022 355	2023 355	2024 355	2025 357	Hele landet med Oslo 451 181
Klagesaker etter plan- og	2022	2023	2024	Hele landet med Oslo		

bygningsloven		1		1		0		0	
Kilde: Manuell									
Andel av innvilgede byggesøknader som medførte vedtak om dispensasjon fra plan (prosent)	2020	2021	2022	2023	2024	Hele landet med Oslo			
	16%	19,8%	16,5%	27,7%	24%	18,8%			
Kilde: SSB									
Vedtatte detaljreguleringer fremmet som private forslag (antall)	2020	2021	2022	2023	2024	Hele landet med Oslo			
	2	-	-	3	1	712			
Kilde: SSB									
Reguleringsplaner vedtatt i alt (antall)	2020	2021	2022	2023	2024	Hele landet med Oslo			
	2	0	0	3	-	988			
Kilde: SSB									

4.6.3 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

Nome er en stor landbrukskommune, med tettsteder omkranset av dyrka mark, og med store skogområder. Telemarkskanalen er viktig både som attraksjon og infrastruktur.

På grunn av det store, sjeldne og internasjonalt viktige Fensfeltet, er Nome kommune i en spesielt krevende situasjon når det gjelder den videre samfunnsutviklingen. Tiltaket er enormt sammenliknet med kommunens størrelse og dens ressurser. Kommunen skal ha honnør for å håndtere et komplisert tema på en svært god måte.

Styrker og muligheter

Kommunen har et oppdatert overordnet planverk. Kommunesamfunnet har blitt godt involvert i den pågående prosessen om Fensfeltet. Det er et viktig utgangspunkt når de vanskelige diskusjonene, avveiningene og beslutningene skal treffes fremover.

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Kommunen har svakt kunnskapsgrunnlag om naturmangfold. Det kan skape utfordringer i arealforvaltningen. Drikkevannskilden Norsjø må særlig ivaretas.

Andelen byggesaker som blir innvilget etter dispensasjon er økende, og vi forventer at antall dispensasjoner går ned etter vedtatt ny arealdel.

Framtidsperspektivet

Det blir viktig med tett dialog om arealforvaltningen rundt Fensfeltet fremover.

4.7 Kommunal økonomi

Svak

Vi vurderer at den økonomiske situasjonen i Nome kommune er svært sårbar. Kommunen har lite penger på bok og svak likviditet. Driftsbalansen i 2023 og 2024 var sterkt negativ. Det er betydelig fare for at disposisjonsfondet blir tømt i 2025.

Netto renteeksponering er om lag på nivå med landsgjennomsnittet.

4.7.1 Fokusområder

Økonomisk bærekraft: Tilpasse driftsutgiftene til inntektene for å sikre det økonomisk handlingsrommet - og dermed finansieringen av tjenestene i framtiden.
--

4.7.2 Sentrale nøkkeltall

Utgiftskorrigerte frie inntekter Kilde:	2020 99,9%	2021 101,5%	2022 104,9%	2023 101,7%	2024 99,7%	Hele landet med Oslo 100%
Fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter (prosent) Kilde: SSB	2020 0,7%	2021 5,5%	2022 11,5%	2023 7,8%	2024 2,7%	Hele landet med Oslo 11%
Netto driftresultat i prosent av brutto driftsinntekter (prosent) Kilde: SSB	2020 0,5%	2021 4,8%	2022 5,7%	2023 −2,4%	2024 −4,2%	Hele landet med Oslo −0,4%
Netto renteeksponering i prosent av brutto driftsinntekter (prosent) Kilde: SSB	2020 57,2%	2021 47,4%	2022 37,3%	2023 48,6%	2024 52%	Hele landet med Oslo 51,2%
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter (prosent) Kilde: SSB	2020 0%	2021 3%	2022 13,4%	2023 3,6%	2024 −1,6%	Hele landet med Oslo 11,7%
Økonomisk handlingsrom i planperioden Kilde:		2023-2026 −1,8%	2024-2027 0,1%	2025-2028 0,6%		Hele landet med Oslo 0%

4.7.3 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

Kommunens utgiftskorrigerte frie inntekter per innbygger, inkl. eiendomsskatt salg av konsesjonskraft, var 99,7 prosent av landsgjennomsnittet i 2024.

Årsregnskapet for 2024 ble avlagt med et netto driftsresultat på -4,2 prosent. Nome kommune var i ROBek fra 2010 til 2011 og fra 2016 til 2018.

Styrker og muligheter

Kommunen har inntekter fra både eiendomsskatt, salg av konsesjonskraft og utbytte fra eierskap i kraftselskaper. Dette utgjør et viktig bidrag for kommunen. For 2025 er det budsjettert med til sammen 47 mill. kroner i inntekter fra disse kildene.

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Driftsresultatene i 2023 og 2024 var svært svake, etter noen år med positive driftsresultater. Det medførte at disposisjonsfondet ble betydelig redusert. Dette, i tillegg til en urovekkende svak likviditet, viser et tydelig og øyeblikkelig behov for omstilling av driften for å unngå at disposisjonsfondet blir borte.

Det er budsjettert med negativ driftsbalanse i år. Regnskapsprognosen etter første tertial tyder på at disposisjonsfondet blir tømt i løpet av året.

Framtidsperspektivet

Kommunedirektøren skrev i det foreliggende økonomiplandokumentet at det ikke er "noen tvil om at Nome kommune har et driftsnivå som er for høyt i forhold til de inntektene vi har. En saldering av driftsbudsjettet med bruk av disposisjonsfond slik vi har hatt i 2023 og 2024 er ikke bærekraftig. [...] Nome kommune må i denne situasjonen redusere sine driftsutgifter. [...] Denne økonomiplanen ruster kommunen for den demografiske utviklingen vi står overfor. Vi foreslår å bygge omsorgsboliger og styrke bemanningen i hjemmebaserte tjenester. Dette er det dessverre ikke mulig å gjøre uten at andre tjenester blir effektivisert eller avviklet."

Vi vil understreke behovet for å følge endringer i befolkning, demografi og rammevilkår nøye for å kunne sette i verk nødvendige tiltak i tide, og således oppnå bærekraft i driftsøkonomien.

4.7.4 Sentrale tema

1

Hvordan vil kommunen tilpasse driftsutgiftene til inntektene for å sikre det økonomiske handlingsrommet - og dermed finansieringen av tjenestene i framtida – når demografiutgiftene er ventet å øke?

4.8 Landbruksforvaltning

God

Felles landbrukskontor med Nome og Midt-Telemark, interkommunalt samarbeid, som gir muligheter for god bemanning.

Landbrukskontoret er opptatt av næringsutvikling, jobber tett på Midt-Telemark næringsutvikling.

Midt-Telemark og Nome har jobbet godt med miljøtiltak i jordbruket.

Viktig med høy bevissthet rundt jordvern i framtida.

4.8.1 Fokusområder

Forvaltning av statlige tilskuddsordninger innen jordbruk og skogbruk og kontroll av ordningene.
Lovforvaltning på landbruksområdet

4.8.2 Sentrale nøkkeltall

Jordbruksbedrifter med husdyr	2020	2021	2022	2023	2024	Hele landet med Oslo
Kilde: SSB	19	15	14	11	12	0

4.8.3 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

Produksjonen av korn og grovfôr dyrkes på omtrent 97 prosent av jordbruksarealene i kommunen, og fordeler seg omtrent 50/50. Frukt og bær utgjør ca. 2 prosent av arealet. Rundt 6 prosent av arealet brukes til økologisk produksjon. Det er også noe økologisk husdyrproduksjon. I Nome er det mye husdyrproduksjon, som er dominert av melkeku (tre foretak), ammeku (15 foretak) og sau (12 foretak). (Kilde: Statsforvalteren Vestfold og Telemark 2024)

Styrker og muligheter

Nome er en betydelig jord- og skogbrukskommune og er blant de kommunene i Telemark med høyest jordbruksareal i drift. Dette gir et godt grunnlag for både plante- og husdyrproduksjon inn i framtida.

Nome har godt samarbeid med Midt-Telemark og det gir muligheter også innen fruktproduksjon.

Stort skogsareal i kommunen gir muligheter innen tradisjonelt skogbruk, men også i forhold til energiproduksjon.

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

På sikt kan utfordringene for landbruket i kommunen være press på jordbruksareal til utbygging (jordvern).

Framtidsperspektivet

Telemark fylkeskommune utarbeider nå en ny strategi for landbruket i Telemark som kan gi nye verktøy, midler og samarbeid for utvikling av landbruket i Nome.

Samarbeid med FoU-miljø i nærområdet og Nome vgs, avd Søve er viktig for teknologisk omstilling og klimasmart landbruk.

Kommunen er en viktig jordbrukskommune og må ha høy bevissthet i forhold til jordvern i sine framtidige arealplaner

4.9 Miljø og klima

Middels

Samlet sett vurderes kommunens arbeid innenfor tema "miljø og klima" som middels. Det trekker ned at kunnskapen om naturmangfold er lav og at aktivitetsnivået innenfor tema "miljø og klima" er relativt begrenset. Men samtidig er risiko for skade lav pga. begrenset utbyggingspress. Det trekker opp at kommunen har utarbeidet kommunedelplan for klima, samfunnssikkerhet, miljø og naturmangfold. Kommunen har tatt et positivt initiativ til arealavklaringer og (blant annet) naturfaglige utredninger for gruveprosjektet ved Fensfeltet.

4.9.1 Fokusområder

Arbeidet med gruedrift og "grønn mineralpark" ved Fensfeltet er utvilsomt det viktigste tiltaket for Nome kommune i mange år fremover. Miljøavdelingen erfarer at kommunen jobber svært godt med tematikken.

4.9.2 Sentrale nøkkeltall

Andel innbyggere tilknyttet anlegg der rensekrav er oppfylt (prosent) Kilde: SSB	2020 100%	2021 60,7%	2022 62,9%	2023 62,9%	2024 100%	Hele landet med Oslo 70,8%
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste (prosent) Kilde: SSB	2020 61,4%	2021 61,3%	2022 60,7%	2023 60,8%	2024 61,4%	Hele landet med Oslo 85,7%
Andel levert til materialgjenvinning inkl. biologisk behandling (prosent) Kilde: SSB	2020 32,1%	2021 56,3%	2022 41,3%	2023 37,1%	2024 57,9%	Hele landet med Oslo 46,3%
Indikatoren står to ganger, denne er utdatert, men lar seg ikke slette.						
Andel fornyet kommunalt spillvannsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent) Kilde: SSB	2020 -	2021 0,5%	2022 0,33%	2023 0,33%	2024 0,94%	Hele landet med Oslo 0,67%
Spesielle naturkvaliteter Kilde: Manuell						

	Nome er en lavlandskommune, med variert topografi med mange åser og koller, som ligger inntil de store vassdragene med Norsjø og Telemarksvassdraget opp til Flåvatn. Fensfeltet med sine spesielle bergarter, til dels kalkrike, ligger i kommunen. Stor variasjon i topografi, lokalklima og jordsmonn danner grunnlag for et stort mangfold av naturmiljøer. I et regionalt perspektiv har Nome kommune et relativt stort antall forekomster av "hul eik" i kulturlandskapet, flere artsrike skogmiljøer både knyttet til sørvendte edelløv- og blandingsskoger, til varme skoglier med kalkpåvirket barskog, og til store bekkekløfter med gammel og lite påvirket barskog. Det finnes flere forekomster av slåttemarker og andre naturtyper knyttet til det tradisjonelle kulturlandskapet. Deler av vassdragene har stor betydning som raste- og overvintringsplass for ender og andre vannfugler, og som levested for blant annet elvemusling. Strømmen/Eidselva mellom Flåvatn og Norsjø har en av landets største elvemuslingpopulasjoner. En begrenset del av kommunens landarealer er kartlagt for naturtyper etter Miljødirektoratets instruks, men det blir gjennomført en del kartlegging i forbindelse med arealplaner. Det finnes også sporadisk kartlegging etter "DN-håndbok"-metode, men en del av dette er gammel informasjon, i henholdsvis handlingsplanen for storøret (Miljødirektoratet rapport nr 1786, 2020). Nome kommune har i dag moderat til lavt press på arealene til utbygging og andre arealbruksformål. Samtidig er det moderat til høy tetthet av spesielle naturkvaliteter, også langs hovedtrafikken (BV36) og i fjellet (Eidselva og Norsjø). Dette gir i sum disse delene geologisk knyttet til risiko for nedgang på verdier knyttet til spesielle naturkvaliteter.
Kunnskapsgrunnlag naturmangfold Kilde: Manuell	Nome kommune har i dag moderat til lavt press på arealene til utbygging og andre arealbruksformål. Samtidig er det moderat til høy tetthet av spesielle naturkvaliteter, også langs hovedtrafikken (BV36) og i fjellet (Eidselva og Norsjø). Dette gir i sum disse delene geologisk knyttet til risiko for nedgang på verdier knyttet til spesielle naturkvaliteter.
Verneområdeforvaltning Kilde: Manuell	Nome kommune har i dag moderat til lavt press på arealene til utbygging og andre arealbruksformål. Samtidig er det moderat til høy tetthet av spesielle naturkvaliteter, også langs hovedtrafikken (BV36) og i fjellet (Eidselva og Norsjø). Dette gir i sum disse delene geologisk knyttet til risiko for nedgang på verdier knyttet til spesielle naturkvaliteter.
Fremmede arter Kilde: Manuell	Det er registrert 3998 observasjoner av fremmede arter i kategoriene svært høy (SE), høy (HI) og potensiell høy (PH) risiko i Nome kommune, men av disse er 3424 kanadagås. De resterende artene er hovedsakelig karplanter. Kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold i Nome er noe begrenset, men de har områder med kulturbetingede naturtyper som slåttemark og hagemark som kan være truet av fremmede arter, det samme gjelder områder med rik edelløvskog. Kommunen har også flere store vassdrag og innsjøer som kan være utsatte for fremmede fiskearter. Det er for eksempel registrert suter i Østeråa og gjedde i hele kanalen opp til Kjeldal. Det er elektrisk fiskesperre ved Kjeldal sluse for å hindre gjeddass vandring oppover i vassdraget. Nome har en kommunedelplan der de nevner tiltak mot fremmede (svartelista) arter, det er positivt. Vi oppfordrer kommunen til å følge opp dette arbeidet, sette i gang tiltak i områder med trua natur, inn mot verneområder og ved spredningsveier. Den mulige utviklingen av Fensfeltet vil kunne føre til spredning av fremmede arter, spesielt i forbindelse med massehåndtering. Det er viktig at kommunen setter krav til tiltak mot spredning i eventuelle tillatelser som blir gitt.
Vannforvaltning Kilde: Manuell	

Norsjø er drikkevannskilde for kommunesenteret Ulefoss. Innsjøen er i god økologisk tilstand, men det er indikasjoner på eutrofiering i strandsonen. Den kjemiske tilstanden er klassifisert som dårlig på grunn av kvikksølv, oktylfenol og PFOS.

I følge nettsiden vann-nett portal er omkring 76% av vannforekomstene i god eller svært god økologisk tilstand, 23% er i moderat tilstand og 1% er i dårlig tilstand. Kjemisk tilstand er i hovedsak udefinert.

Nome kommune omfattes av vannområdene Midtre Telemark, Skien-Grenlandsfjordene og Kragerøvassdraget. Kommunen er spesielt aktiv i Midtre Telemark vannområde hvor de deltar i en rekke arbeidsgrupper og styregrupper.

Kommunen er også berørt av utbyggingen av Fensfeltet, og må være oppmerksomme på utfordringer knyttet til vannforuresning i forbindelse med dette.

Kommunen har stor variasjon i topografi, lokalklima og jordsmonn, hvilket danner grunnlag for et stort mangfold av naturmiljøer. Kommunen har deltatt i arbeidet med regional plan for Vannforvaltning (2022-2027), men har ikke rapportert på sine tiltak i Oslofjordplanen for 2025.

4.9.3 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

I Nome kommune er det oppdaget mineralen av internasjonal verdi, det såkalte Fensfeltet. Kommunen opplever et stort press på mineralutvinning. En eventuell gjennomføring vil presse samfunnsutviklingen i Nome for flere generasjoner fremover, enten det er i positiv eller negativ forstand.

Norsjø er drikkevannskilde.

Kommunen har stor variasjon i topografi, lokalklima og jordsmonn, hvilket danner grunnlag for et stort mangfold av naturmiljøer.

Styrker og muligheter

Utviklingen av naturressursene som ligger i Fensfeltet kan gi kommunen en omfattende vekst både i befolkning, arbeidsplasser og samfunnet for øvrig.

Kommunen jobber godt med prosessen rundt Fensfeltet og har blant annet sørget for omfattende naturkartlegging av alternative arealer. Kommunen samarbeider aktivt både med vannområdekoordinator og Statsforvalteren omkring problematikken knyttet til vannforuresning og Fensfeltet.

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Prosessten rundt mineralutvinning er krevende å håndtere for en kommune på størrelse med Nome, med begrensede ressurser i administrasjonen.

Kunnskapen om naturmangfold er svak. Svært lite av kommunens landarealer er kartlagt, eller kartleggingen er svært gammel. Samtidig er det relativt lavt press på utbygging i kommunen, så risikoen for negativ påvirkning av naturmangfold er middels stor.

Framtidsperspektivet

Kommunen oppfordres til å jobbe aktivt for bekjempelse av fremmede arter, særlig tatt i betraktning potensialet for viktig natur. Det er nevnt som tema i kommunedelplan for klima, samfunnssikkerhet, miljø og naturmangfold, og her bør kommunen følge opp med gjennomføring av tiltak.

4.10 Samfunnssikkerhet og beredskap

Middels

Temaet samfunnssikkerhet er for tiden forankret i kommunedelplan for klima, samfunnssikkerhet, miljø og naturmangfold. I fremtidig rullering av kommuneplanene skal temaet inkluderes i kommuneplanens samfunnsdel.

Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse og overordnet beredskapsplan er ajourholdt på tross av at brannsjefen kun midlertidig fungerer som beredskapskoordinator etter at forrige beredskapskoordinator sluttet i kommunen. ROS-analysen omhandler ikke utviklingen av Fensfeltet. Dette er påpekt som avvik i årets tilsyn siden det er krav om at analysen skal inneholde fremtidige risiko- og sårbarhetsfaktorer i kommunen.

Brannsjefen (som også er brannsjef i Midt-Telemark) har fungert midlertidig som beredskapskoordinator i over to år. Slik midlertidighet kan være sårbart med tanke på behovet for jevn jobbing for ikke å "komme bakpå" i beredskapsarbeidet, men ser ut til å fungere godt for tiden.

Samtidig som det er noen utfordringer så oppleves beredskapsarbeidet likevel å ha fokus i kommunen og de har bl.a. ambisjoner om å gjøre mer for å styrke kompetansen til beredskapsledelsen framover, og både ordfører og kommunedirektør deltok på ukeslangt Totalberedskapskurs i januar 2025. Det bør derfor ikke kreve så mye innsats før vi kan heve vurderingen vår.

4.10.1 Fokusområder

Tydeliggjøre utvikling av Fensfeltet i helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse.
Avklare varig løsning med tanke på beredskapskoordinatorrollen

4.10.2 Sentrale nøkkeltall

Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse Kilde:	Helhetlig ROS-analyse er revidert i 2025. Scenariene er analysert i kvalitetssystemet Compilo.
Helhetlig og systematisk samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid Kilde: Manuell	Kommunedelplan for klima, samfunnssikkerhet, miljø og naturmangfold 2022-2030 er et svært spennende og positivt grep som setter samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet inn i en større sammenheng. Planen inneholder mange gode målsettinger og tiltak. Oppfølging av disse, og koblingen mot underliggende ROS-analyser og beredskapsplaner, blir svært viktig.
Kommunalt beredskapsråd Kilde:	Kommunen har et godt sammensatt beredskapsråd. I 2022 og 2024 ble det gjennomført felles beredskapsrådsmøte med Midt-Telemark kommune. Nå i 2025 er dette ikke gjennomført som fellesmøte. Tema for møtet var Overordnet beredskapsplan, Krisekommunikasjonsplan, EPS-plan og tiltakskort for alle hendelser som er analysert i Helhetlig ROS - inkludert scenarioet Mottak av allierte forsterkninger.
Beredskapsplan Kilde:	Revidert Overordnet beredskapsplan, Krisekommunikasjonsplan, EPS-plan og tiltakskort for alle hendelser som er analysert i Helhetlig ROS - inkludert scenarioet Mottak av allierte forsterkninger, var tema i beredskapsrådsmøtet i august 2025. Her har kommunen fulgt godt opp etter tilsynet i 2025. At fokus rettes mot oppfølging i sektorene er veldig bra.
Øvelser Kilde: Manuell	

Det fremgår av siste års selvangivelse at Nome kommune har øvd den overordnede beredskapsplanen i løpet av de siste to årene, slik forskriften krever. Øvingsrapport er ikke mottatt.

Opplæring

Kilde:

Kommunene har en kompetanse- og opplæringsplan (s 15-16 i Overordnet beredskapsplan). Her trengs også en status for de aktuelle deltakerne inkl. stedfortredere for å sikre oppfølging av kompetansebehovene.

Evaluerings etter øvelser og uønskede hendelser

Kilde:

Evalueringsrapporter ble sendt inn i samband med tilsynet i 2025. Oppfølging av disse er ikke dokumentert.

4.10.3 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

Ny vei mellom Ulefoss og Lunde er et viktig sårbarhetsreduserende tiltak.

Styrker og muligheter

Nærheten til storbyområdet Grenland med sine ressurser.

Lokalt kraft- og nettselskap.

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Naturfareutfordringer - flom, kvikkleire, jord- og flomskred.

Framtidsperspektivet

Utviklingen av Fensfeltet blir svært viktig også med tanke på beredskapsutfordringer i etablerings- og driftsfasen.

4.11 Sosialtjenesten

God

Ut fra vår kjennskap til Nav-kontoret er vi ikke bekymret for de sosiale tjenestene.

4.11.1 Fokusområder

Kommunen må være oppmerksom på utsatte familier. Barnas behov må vurderes og bli ivaretatt i alle faser av saksbehandlingen når tjenesten gjelder dem.
Kommunen må sørge for tilgjengelighet til de sosiale tjenestene i Nav.

4.11.2 Sentrale nøkkeltall

Antall behandlede klagesaker Kilde:		2024	2025	Fylket	
		1	7	104	
Sosialhjelpstilfeller (antall) Kilde: SSB		2022	2023	2024	Hele landet med Oslo
		194	264	295	173 230
Andel av sosialhjelpstilfeller (prosent) (prosent) Kilde: SSB		2022	2023	2024	Hele landet med Oslo
		3%	4%	4,5%	3,1%
Antall barn under 18 i familier som mottok sosialhjelp (antall) Kilde: SSB		2022	2023	2024	Hele landet med Oslo
		101	142	162	77 014
Sosialhjelpstilfeller med økonomisk rådgivning (antall) Kilde: SSB		2022	2023	2024	Hele landet med Oslo
		-	-	-	7 773
Kvalifiseringsprogram (antall) Kilde: SSB		2022	2023	2024	Hele landet med Oslo
		-	-	-	3 614

4.11.3 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

Sosiale tjenester i Nome kommune er en del av Nav Midt-Telemark og Nome. Hovedkontoret ligger i Bø. Nav-kontoret har hatt et kontorsted i Nome, men det nå stengt grunnet nye sikkerhetskrav.

Nav Midt-Telemark og Nome mottar tilskudd til utvikling av de sosiale tjenestene i Nav-kontoret til prosjektet "Språkstøtte i arbeidslivet". Målgruppen er personer med minoritetsspråklig bakgrunn. Nav skal samarbeide med bedrifter om en intern språkmentor for personer som har behov for det.

Styrker og muligheter

Ved å være en del av et interkommunalt samarbeid om de sosiale tjenestene i Nav, får kommunen tilgang til økt kompetanse og blir mindre sårbar.

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Nome kommune har en større andel (14 %) av barn som lever i familier i vedvarende lavinntekt enn landet for øvrig (9,9 %).

Antall barn under 18 år i familier som mottok sosialhjelp økte fra 101 barn i 2021 til 162 barn i 2024.

Framtidsperspektivet

Prosjektet Språkstøtte i arbeidslivet, som startet i november 2024, vil over tid kunne bidra til at flere barnefamilier kan komme ut av vedvarende lavinntekt, ved at foreldre kommer over i jobb.
